

Predgovor	— — — — —	7
Uvod	— — — — —	9

Prva glava

OSNOVNE OPŠTE METODE SAZNANJA

A. Osnovne opšte metode saznanja	— — — — —	11
I. Apstraktna dijalektička metoda	— — — — —	11
II. Stvarna dijalektička metoda	— — — — —	13
B. Opšte naučne gnoscološke metode	— — — — —	17
I. Metoda modelovanja	— — — — —	17
1. Modelovanje	— — — — —	18
2. Pojam modela	— — — — —	19
3. Vrste modela	— — — — —	21
4. Saznajna uloga modela	— — — — —	24
II. Statistička metoda	— — — — —	28
1. Predmet i cilj	— — — — —	28
2. Osnovni principi i postupci statističke metode	— — — — —	30
3. Teškoće, problemi i značaj statističke metode	— — — — —	35
III. Aksiomska metoda	— — — — —	37
1. Pravila formacije aksioma	— — — — —	39
2. Aksiome, njihova pravila i problemi	— — — — —	39

Druga glava

OSNOVNE POSEBNE METODE SAZNANJA

A. Metode analize i sinteze	— — — — —	46
I. Formalno logičko shvatanje analize i sinteze	— — — — —	46
II. Dijalektička analiza i sinteza	— — — — —	51
1. Dijalektička sinteza	— — — — —	58
2. Dijalektička analitičko-sintetička metoda	— — — — —	62
B. Metode generalizacije i specijalizacije	— — — — —	65
I. Metodski postupci apstrakcije i konkretizacije	— — — — —	65
1. Apstrakcija	— — — — —	66
2. Konkretizacija	— — — — —	67
3. Dijalektičko jedinstvo apstrakcije i konkretizacije	— — — — —	68
II. Generalizacija i klasifikacija pojma	— — — — —	70
1. Generalizacija pojma	— — — — —	70
2. Specijalizacija pojma	— — — — —	73

3. Dijalektičko jedinstvo generalizacije i klasifikacije	— — — — —	81
C. Indukcija i dedukcija kao posebne metode	— — — — —	82
1. Dijalektička odredba indukcije	— — — — —	84
II. Vrsta indukcije i istinitost saznanja indukcijom	— — — — —	84
1. Metoda potpune indukcije	— — — — —	84
2. Metoda nepotpune indukcije	— — — — —	86
3. Metode kauzalne indukcije	— — — — —	91
4. Generalizacija posebnog stava	— — — — —	100
5. Teškoće, suština i značaj induktivne metode	— — — — —	102
III. Dedukcija kao metoda istinitog saznanja	— — — — —	109
1. Definicija i vrste deduktivne metode saznanja	— — — — —	109
2. Problemi deduktivne metode	— — — — —	110
3. Problem aksioma	— — — — —	115
IV. Dijalektičko jedinstvo indukcije i dedukcije	— — — — —	123
D. Definicija i dokaz	— — — — —	125
I. Definicija	— — — — —	125
1. Pojam definicije	— — — — —	125
2. Pravila i pogreške definisanja	— — — — —	127
3. Vrste definicije	— — — — —	132
4. Teškoće i značaj definicije	— — — — —	134
II. Dokazivanje i opovrgavanje	— — — — —	137
1. Opšta odredba dokazivanja	— — — — —	137
2. Pravila dokazivanja	— — — — —	139
3. Vrste dokaza	— — — — —	141
4. Opovrgavanje	— — — — —	145

Treća glava

UČENJE O ISTINI

A. Problem istine	— — — — —	161
B. Metafizičko-idealistička učenja o istini	— — — — —	162
1. Racionalističke i empirističke teorije	— — — — —	162
II. Objektivističko-apsolutističke teorije	— — — — —	162
1. Metafizičko-teološka teorija	— — — — —	162
2. Transcendentalno-idealistička teorija	— — — — —	163
3. Aksiološke teorije	— — — — —	163
4. Ejdetsko-idealistička teorija	— — — — —	167
III. Suština idealističko-apsolutističkih teorija	— — — — —	168
IV. Kritika apsolutističkih teorija	— — — — —	168
V. Subjektivističko-relativističke teorije	— — — — —	170
1. Gnoseološki relativizam	— — — — —	170
2. Pragmatistička teorija istine	— — — — —	171
3. Teorija istine Alfreda Tarskog	— — — — —	175
C. Realističke i vulgarno materijalističke teorije	— — — — —	179
D. Pogrešne teorije mogućnosti saznanja istine: dogmatizam, skepticizam i agnosticizam	— — — — —	180
E. Konkretno dijalektičko učenje o istini	— — — — —	182
I. Uvod	— — — — —	182
II. Praksa kao izvor i kriterijum istinitog saznanja	— — — — —	183

	Strana
III. Konkretno dijalektičko učenje o objektivnoj istini — — —	187
1. Učenje o objektivnoj istini — — — — —	187
2. Apsolutnost i relativnost istine — — — — —	191
3. Jednostranost i svestranost istine — — — — —	194
4. Površnost i dubina istine — — — — —	195
5. Praktična i teorijska istina — — — — —	196
6. Opšta, posebna i individualna istina — — — — —	193

v Četvrta glava

UČENJE O POGREŠKAMA I ZABLUDAMA U MIŠLJENJU

A. Koreni i uzroci zabluda i pogrešaka — — — — —	201
B. Suština i osnovne vrste logičkih pogrešaka — — — — —	204
I. Pogrešne teorije logičkih pogrešaka — — — — —	204
II. Suština pogrešnosti mišljenja — — — — —	209
III. Osnovne opšte pogreške u mišljenju — — — — —	210
1. Pogreške neodređenosti — — — — —	211
2. Pogreške određenosti — — — — —	212
3. Pogreške jednostranosti, apsolutizacije i uopštavanja — — —	213
4. Logičke pogreške subjektivizma — — — — —	215
5. Pogreške objektivizma — — — — —	217
6. Pogreške logičkog formalizma — — — — —	219
7. Pogreške neosnovanosti i nedokazanosti — — — — —	221
8. Pogreška nedoslednosti — — — — —	221
9. Pogreške dogmatizma, eklekticizma i sofistike — — — — —	224
IV. Pogreške u dokazivanju i opovrgavanju — — — — —	227
1. Pogreške razloga — — — — —	228
2. Pogreške argumentacije — — — — —	236
3. Pogreške izmene i zamene teze — — — — —	246
4. Suština logičkih pogrešaka u zaključivanju — dokazivanju	250
5. Pogreške opovrgavanja — — — — —	252
6. Elementarno-logički formalizam kao osnova pogrešnosti so- fizma — — — — —	256

Peta glava

SAZNAJNI PROCES I RAZVITAK SAZNAJANJA

A. Osnovni činiooci i bitni momenti procesa saznanja — — — — —	267
I. Konstatovanje činjenica — — — — —	269
II. Tumačenje činjenica — — — — —	272
1. Pojam, osnovanost i vrste hipoteza — — — — —	272
2. Postavljanje naučnih hipoteza — — — — —	276
3. Otkriće i postavljanje naučnih zakona — — — — —	278
4. Vrste naučnih zakona — — — — —	285
5. Teorema, teorija i učenje — — — — —	288
1) Odnos teorije i hipoteze — — — — —	290
2) Vrste naučnih teorija — — — — —	291
3) Osnovne dimenzije naučnih teorija — — — — —	291

6. Naučno objašnjenje	— — — — —	292
1) Logički sadržaj i struktura	— — — — —	293
2) Vrste, uslovi i saznanjna vrednost	— — — — —	295
7. Problem objašnjenja društvenih pojava	— — — — —	297
1) Suprotnost metodološkog objektivizma i mentalizma	— — — — —	299
2) Metodološki individualizam i holizam	— — — — —	301
3) Metodološki individualizam i strukturalizam	— — — — —	304
III. Verifikacija istinitosti saznanja	— — — — —	306
1. Naučno posmatranje	— — — — —	307
2. Naučni eksperiment	— — — — —	308
3. Kibernetičke metode	— — — — —	314
4. Društveno-istorijska praksa	— — — — —	319
5. Problem verifikacije vrednosnih sudova	— — — — —	321
6. Problem verifikacije opštih stavova	— — — — —	323
7. Stepni verifikacije saznanja	— — — — —	324
B. Naučno predviđanje	— — — — —	330
I. Pojam naučnog predviđanja	— — — — —	331
II. Predmet naučnog predviđanja	— — — — —	331
III. Metode i logički oblici naučnih predviđanja	— — — — —	332
1. Prosta implikacija	— — — — —	335
2. Deduktivno predviđanje	— — — — —	335
3. Induktivno predviđanje	— — — — —	336
4. Induktivno-deduktivno predviđanje	— — — — —	339
5. Dijalektičko-deduktivno predviđanje	— — — — —	340
6. Predviđanje društvenih pojava	— — — — —	346
IV. Teškoće i preciznost naučnog predviđanja	— — — — —	348
C. Naučno otkriće	— — — — —	352
I. Osnovni pojam, predmet i problemi naučnog otkrića	— — — — —	352
II. Vrste naučnih otkrića	— — — — —	353
III. Osnovne strukture i suština naučnih otkrića	— — — — —	356
D. Suština saznanjnog procesa i razvitka naučnog saznanja	— — — — —	368
E. Osnovni pravci razvitka naučnog saznanja	— — — — —	372
Predmetni registar	— — — — —	379
Literatura	— — — — —	381